

Usnesení Výboru regionů k tématu změna klimatu: cesta ke kodani

přijato 18. června 2009

(2009/C 211/09)

VÝZVA PRO MÍSTNÍ A REGIONÁLNÍ ORGÁNY

v souvislosti se změnou klimatu
VÝBOR REGIONŮ

1. **připomíná**, že změna klimatu je jednou z největších politických výzev, jimž lidstvo čelí. V této souvislosti hrají v boji proti změně klimatu klíčovou úlohu místní a regionální orgány, v neposlední řadě proto, že nejčastěji nesou s tím spojené sociální a ekonomické náklady;

2. **zdůrazňuje**, že hospodářská krize nesmí být důvodem k oslabení snah, ale naopak k zintenzivnění činností v boji proti změně klimatu. Hospodářská krize by měla být příležitostí k posílení technického know-how a k rozvoji činností zaměřených na vyrovnání se se změnou klimatu;

3. **zdůrazňuje**, že již nyní mnoho místních a regionálních orgánů významně přispívá k úspěchu iniciativ evropské politiky v oblasti klimatu a energetiky a hraje velmi důležitou roli při provádění těchto politik prostřednictvím opatření v oblasti veřejné dopravy, dopravní a energetické infrastruktury, bydlení, územního plánování, energetické účinnosti a informování veřejnosti;

4. **zdůrazňuje** citlivost evropských regionů na změnu klimatu a skutečnost, že se jejich schopnost se této změně přizpůsobit značně liší, zejména kvůli rozdílnému sociálně-ekonomickému vývoji, rozdílným přírodním podmínkám a rozdílné hustotě zalidnění. Mezi regiony nejvíce ohrožené negativními dopady změny klimatu patří horské regiony, pobřežní oblasti, nejvzdálenější a ostrovní regiony a mnoho polosuchých oblastí ve Středomoří;

5. **je přesvědčen**, že náklady vynaložené na politická opatření vedoucí k omezení změn klimatu budou významně nižší než očekávané náklady způsobené změnami klimatu;

6. **má za to**, že účinná politika v oblasti klimatu by mohla zabránit sociálním nerovnostem, jež jsou důsledkem změny klimatu;

7. **zdůrazňuje**, že přechod k hospodářství bez emisí CO₂ je významným krokem k růstu a tvorbě pracovních míst, zejména pro místní a regionální orgány;

DALŠÍ KROKY PŘI MEZINÁRODNÍCH JEDNÁNÍCH O KLIMATU

8. **vybízí** Evropskou unii, aby zvýšila své úsilí na nejvyšší politické úrovni a prosadila mezinárodní koalici proti změně klimatu a zajistila, aby dohody navazující na Kjótský protokol byly založeny na ambiciózních, transparentních a právně závazných cílech zaměřených na snížení emisí;

9. **zdůrazňuje**, že je nutné zajistit, aby byl VR zastoupen v delegaci EU na 15. konferenci smluvních stran UNFCCC v Kodani v prosinci 2009 jako představitel evropských místních a regionálních orgánů;

10. **vyjadřuje** své znepokojení ohledně toho, že ačkoliv poslední návrh dokumentu k jednání připravený pracovní skupinou ad hoc pro dlouhodobé činnosti spolupráce podle Úmluvy (AWG-LCA) uznává význam úsilí na nižší než národní úrovni v souvislosti s přizpůsobením se změně klimatu, vůbec se nevyjadřuje k úloze tohoto úsilí při zmírňování změny klimatu a k jakékoli dlouhodobé vizi, jak se s touto změnou vypořádat;

OBECNÁ POLITICKÁ DOPORUČENÍ

11. **vyzývá** Evropskou komisi a členské státy, aby při vytváření a projednávání nové politiky o otázkách souvisejících se změnou klimatu, které mohou významně ovlivnit místní a regionální samosprávy a jejich občany, uplatnily zásadu subsidiarity a aby při převádění odpovědnosti na tyto různé úrovně zajistily dostatečně velké finanční a lidské capacity;

12. **zdůrazňuje**, že je nutné zahájit aktivní kampaně na zvýšení povědomí s plnou podporou regionálních a místních orgánů, jež mají možnost komunikovat přímo s občany;

13. **vítá** tedy, že se EU zavázala k součinnosti v úsilí o zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se jí v souladu s lisabonskou agendou a göteborgskou dohodou, požaduje však, aby nová Lisabonská strategie po roce 2010 opustila současnou situaci, kdy současně probíhají tři procesy, a věnovala se jedinému rámci rozvoje, který se bude zabývat sociální, ekonomickou a environmentální činností Evropské unie;

14. **doporučuje**, aby se důsledně investovalo v souvislosti s ekologickou infrastrukturou: větší využití informačních a komunikačních technologií (IKT) v administrativě, energeticky nenáročná renovace starých veřejných a soukromých budov, nové druhy dopravy. Musí být také podporováno využití energeticky účinného osvětlení, vytápění a klimatizace. Je také velmi důležité využívat ekologické zadávání zakázek a zvýšit bezpečnost dodávek energie;

15. **domnívá se**, že přizpůsobení se změně klimatu a její zmírnění se musí jako jasný cíl stát nedílnou součástí všech stávajících rámcových politik EU, a to včetně zemědělské politiky a politiky rozvoje venkova (včetně opatření proti odlesňování), dopravy, biologické rozmanitosti, vodohospodářství a nakládání s odpady, a programů financování v oblastech jako politika soudržnosti;

16. **žádá**, aby došlo k přezkoumání rozpočtu, programů, politik a zejména klíčové legislativy EU pro období po roce 2013 s ohledem na měnící se parametry, které přinese změna klimatu;

17. **doporučuje**, aby bylo v zájmu vypracování vhodných politik reagujících na změnu klimatu prozkoumáno, zda je třeba vypracovat nové ukazatele měřící udržitelnost a vzít je v úvahu jako parametr pro strukturální fondy nové generace;

18. **zdůrazňuje**, že místní a regionální orgány musí být plně zapojeny do vzniku, zpracování, přijetí a provádění národních strategií a akčních plánů týkajících se změny klimatu;

19. **znovu potvrzuje** svoji plnou politickou podporu Paktu primátorů (který zahájila Evropská komise spolu s Výborem regionů), jež je reakcí měst na globální oteplování a v němž se města formálně zavazují k většímu snížení svých emisí CO₂, než jaké jsou cíle EU pro rok 2020, a požaduje, aby byl Pakt primátorů přístupný všem příslušným orgánům na nižší než národní úrovni. Vybízí k tomu, aby se Pakt primátorů dále rozvíjel a aby byly k dispozici náležité zdroje v zájmu rozšíření odborných znalostí a strategií, jež budou přizpůsobeny konkrétním potřebám místních orgánů;

PŘIZPŮSOBENÍ SE ZMĚNĚ KLIMATU

20. **doporučuje**, aby rámcový rozpočet Společenství zajistil všem evropským místním a regionálním orgánům stejné dostatečné prostředky k tomu, aby mohly čelit změně klimatu, předcházet příčinám a přizpůsobovat se následkům, zejména v zájmu nejpostiženějších obyvatel a hospodářských subjektů;

ZMÍRŇOVÁNÍ ZMĚNY KLIMATU

21. **domnívá se**, že zásada „znečišťovatel platí“ musí být uplatněna ve všech politikách Společenství týkajících se ochrany životního prostředí a klimatu prostřednictvím internalizace environmentálních nákladů zboží a služeb;

22. **schvaluje** zásadu spolupráce a solidarity, která byla zavedena do nového systému EU pro obchodování s emisemi skleníkových plynů (EU ETS), mezi technologicky vyspělejšími zeměmi (s průmyslovými odvětvími s větší energetickou účinností) a méně rozvinutými zeměmi (jejichž hospodářství spotřebovávají více energie a potřebují zvýšit svoji míru růstu);

23. **domnívá se**, že i přes dosažený pokrok je nezbytné pokračovat v dlouhodobém posilování transparentnosti a spolehlivosti EU ETS a věnovat pozornost sociálním a environmentálním vlivům navrhovaných opatření, zejména na regionální a místní úrovni;

24. **doporučuje**, aby byly patřičně uváženy požadavky regionálních rozvojových politik, a připomíná, že má-li se zvýšit transparentnost a funkčnost trhu s uhlíkem, mohla by některá

průmyslová zařízení projít důkladnou restrukturalizací, aby byla méně účinná zařízení nebo taková, která jsou již v krizi, vyloučena z výrobního systému; v takovém případě doporučuje stanovit činnosti na podporu průmyslové přeměny a rekvalifikace zainteresovaných pracovníků;

25. **upozorňuje** na to, že současně s obchodováním s emisními povolenkami je zapotřebí velkého úsilí týkajícího se zejména přechodu k druhům dopravy, které jsou šetrnější k životnímu prostředí; vyzývá národní vlády, aby rozšířily železniční a vodní dopravní cesty, jakož i obecně podporovaly intermodální dopravu;

26. vzhledem k vysoké závislosti evropského odvětví dopravy na ropě **lituje**, že Druhý strategický přezkum energetické politiky nepředkládá žádné návrhy na dopravní účinnost, které by byly obdobné jako v souboru opatření týkajícím se energetické účinnosti, hlavně v oblastech, jako je železniční doprava a ostatní druhy veřejné dopravy, energeticky účinná vozidla, sdílení automobilů, ekojízda, propagace jízdy na kole atd.;

27. **domnívá se**, že energetická politika a politika ochrany klimatu spolu souvisí a musí být sladěny, protože 80 % emisí CO₂ v Evropě pochází z výroby energie;

28. **lituje**, že se nepodařilo do souboru opatření v oblasti energetiky a změny klimatu pro rok 2008 vložit závazný cíl týkající se energetické účinnosti, jež je chybějícím článkem v procesu nezbytného snižování emisí CO₂;

29. **zdůrazňuje**, že v tom, jakých pokroků bylo v posledních letech dosaženo při snižování emisí CO₂ a spotřeby energie, existují rozdíly mezi různými městy a regiony EU. Mělo by být zohledněno to, že v různých členských státech existují rozdíly v energetické náročnosti spotřeby a výroby a rozdílné jsou i situace v oblasti emisí skleníkových plynů, které s tím souvisí, a to zejména mezi městskými a venkovskými oblastmi;

30. **domnívá se**, že regionální akční plány v oblasti klimatu a/ nebo plány pro udržitelnou energetiku by mohly být pojítkem mezi iniciativami na místní a na národní úrovni, jež musí zavést praktické nástroje k dosažení daných cílů; je rovněž třeba zajistit odpovídající financování;

31. **doporučuje**, aby kromě využití evropských strukturálních fondů byly za účelem zlepšení energetické náročnosti budov a snížení emisí skleníkových plynů stanoveny další zdroje a opatření jako užitečný prostředek podpory politiky adaptace a opatření zaměřených na zmírnění následků, jako například úspory energie a obnovitelná energie. To by zvýšilo podporu evropské politiky v oblasti klimatu;

32. **požaduje** navýšit finanční prostředky na výzkum technologií zachycování uhlíku, které by měly být využívány spolu s dalšími opatřeními na zmírnění důsledků, aby bylo dosaženo nezbytného výrazného snížení emisí skleníkových plynů;

33. **přeje si**, aby byla zajištěna dostupnost podpůrných opatření pro výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů v jakémkoli měřítku včetně malých zařízení, a je přesvědčen, že v zájmu důslednosti by podpora energie z obnovitelných zdrojů měla být zaměřena na snižování spotřeby fosilních paliv;

OCHRANA OHROŽENÝCH OBČANŮ

34. **domnívá se**, že prosazováním udržitelné energie a energetické účinnosti může Pakt primátorů pobízet města a regiony k zavedení změn na ochranu jejich nejohroženějších občanů, zejména těch s nízkými a pevnými příjmy, před vysokými

cenami energií a energetickou chudobou. Úsilí by mělo být zaměřeno tak, aby se zabránilo dotování spotřeby energie a byl dán prostor pro přesvědčivé stimuly vedoucí ke zlepšení energetické účinnosti a co největšímu poklesu spotřeby energie;

35. **vyjadřuje silnou podporu** potřebě chránit nejohroženější členy společnosti před případným zvýšením cen zdrojů energie, zejména sazeb za elektřinu, včetně opatření, která jim mají pomoci se zvýšením energetické účinnosti jejich domácností;

pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předložil českému a švédskému předsednictví, Evropské komisi a členským státům a partnerům v OSN.

V Bruselu dne 18. června 2009

předseda

Výboru regionů

Luc VAN DEN BRANDE

PŘÍLOHA

Seznam nejnovějších stanovisek VR, jež mají přímý či nepřímý význam pro problematiku změny klimatu

- Plán evropské hospodářské obnovy a úloha místních a regionálních orgánů, CdR 12/2009 fin
  - Energie – strategický přezkum a energetická náročnost budov, CdR 8/2009 fin
  - Zelená kniha o územní soudržnosti, CdR 274/2008 fin
  - Pátá zpráva o pokroku v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti, CdR 273/2008 fin
  - Jak regiony přispívají k dosažení cílů EU v oblasti změny klimatu, se zvláštním ohledem na Pakt primátorů, CdR 241/2008 fin
  - Zlepšování energetické účinnosti prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, CdR 254/2008 fin
  - Předběžné stanovisko VR k tématu Lisabonská strategie pro růst a zaměstnanost, CdR 245/2008 fin
  - Legislativní návrhy Komise týkající se společné zemědělské politiky po kontrole stavu, CdR 162/2008 fin
  - Obchodování s emisními povolenkami, CdR 161/2008 fin
  - Podpora energie z obnovitelných zdrojů, CdR 160/2008 fin
  - Předběžné stanovisko VR příspěvku regionálních a místních orgánů ke strategii evropské unie pro udržitelný rozvoj, CdR 85/2007 fin
  - Integrovaná námořní politika pro evropskou unii, CdR 22/2008 fin
  - Evropský trh s elektřinou a plynem – třetí legislativní balíček, CdR 21/2008 fin
  - Reformujeme evropský rozpočet, měníme Evropu, CdR 16/2008 fin
  - Řešení problému nedostatku vody a sucha v Evropské unii, CdR 313/2007 fin
  - Strategie pro nejvzdálenější regiony: výsledky a výhledy do budoucnosti, CdR 309/2007 fin
  - Zelená kniha o městské dopravě, CdR 236/2007 fin
  - Kontrola stavu společné zemědělské politiky, CdR 197/2007 fin
  - Přizpůsobení se změně klimatu v Evropě – možnosti pro postup EU, CdR 118/2007 fin
  - Energetický balíček, CdR 111/2007 fin
  - Omezení celosvětové změny klimatu na dva stupně Celsia a Začlenění letectví do systému obchodování s emisemi, CdR 110/2007 fin
-